

41. Pasen – vroeger en nu

Hoogfeest van Pasen – een hoogtijdag voor de Katholieke kerk. We herdenken de verrijzenis van Jezus uit het graf. Mensen gaan in hun paasbeste kleren naar de kerk. Samen thuis het paasontbijt met eieren gebruiken of een heerlijk middagmaal, waar moeder veel tijd aan besteedde, nuttigen. De kerkklokken mogen weer luiden, want ze *'zien truuk'* uit Rome, waar ze de paaseieren hebben gehaald. Zo werd ons vroeger tenminste verteld.

Nu we het toch over die tradities hebben; in onze hedendaagse maatschappij is het kerkelijke steeds verder op de achtergrond komen te staan en oude gebruiken worden herinneringen in ons geheugen.

Daar was het vastentrommeltje. O, als kind verlangden we zozeer naar die laatste dagen. Al het opgespaarde snoepgoed mocht weer in onze monden verdwijnen. Tot we er buikpijn van kregen. Tja, die veertig dagen in de vastentijd waren een periode van onthoudingen en besparingen. Kinderen mochten door de week het snoepgoed dat verkregen werd, niet oppeuzelen.

Een trommeltje of een glaasje boven in de kast of op een plankje aan de muur raakte langzaam voller en voller. De lekkere kleuren trokken onze ogen smachtend van verlangen ernaartoe. En de woensdagmiddagen dat *'Frans van de Bekker'* het brood kwam bezorgen, waren een hoogtepunt. Hij gooide voor de

kinderen een handvol snoepjes op tafel; donkere en witte boontjes van suiker of chocolade, waar je heerlijk op kon *'zoebelen'*. Zij verdwenen braaf in de pot.

Ook voor de volwassenen waren er regels: er werden geen huwelijken gesloten en evenmin openbare feesten gevierd. Wat het eten betreft: vooral op de vrijdagen kwam er geen vlees op tafel en in menig gezin verkoos men vis. Alleen zieken en mensen, die zwak waren, mochten ontzien worden. In de vastentijd was het gaan vrijen een taboe. Echter met halfvasten mochten de jongens hun geliefden bezoeken. Die zondag had in een bepaalde streek de bijnaam *'Körfkes – zonnig'*. Blijft de vraag of de vrijer een korf met eieren meebracht?

Gelukkig kwam de Goede week snel dichterbij en op *'Palmzonnig'* was en is nog steeds de uitreiking van de gezegende palmtakjes.

Men herdacht en herdenkt hiermee de intocht van Christus in Jeruzalem. Vroeger brachten mensen zelf buxustakjes mee, als vervanger van palm.

Tegenwoordig worden die takjes van buxus eveneens gebruikt. De boeren gingen met de gezegende takjes naar de velden om op ieder wintergraanveld verspreid over de akker er drie in de grond te steken. Dit ter bescherming van de gewassen tegen kwade invloeden. In de huizen werden/ worden de takjes achter het kruis of wijwaterbakje gestoken.

En op Witte Donderdag. 'Heb jij je voeten wel goed gewassen?' hoor ik mijn moeder nog zeggen. Hoezo? Natuurlijk had ik dat gedaan, want het was een hele eer om als misdienaar de viering van Witte Donderdag te mogen assisteren. Nou ja ... eer? In de avonddienst zaten de misdienaars op stoeltjes of op de treden van het hoofdaltaar naast elkaar met het gezicht naar het volk en pastoor kwam langs met een bakje water. Schoenen en sokken moesten uit en pastoor Van Basten Batenburg besprenkelde, diep voorover gebukt, onze blote voeten. Dit in navolging van Jezus, die hetzelfde bij zijn apostelen had gedaan. Op sommige plaatsen in Limburg werd op Witte Donderdag een soep van 13 groenten klaargemaakt, die men de '*Apostelesop*' noemde. Of dit een gebruik in Beringe was, is mij niet bekend.

'*Gooje Vriedig*' vond ik altijd een wat somberder dag. Geen klokken mochten geluid worden; vaak was er om drie uur 's middags een viering in een erg kale kerk, waar het tabernakel open stond en de monstrans met het allerheiligste naar de sacristie werd gebracht. Het rammelende geluid van de ratel verving het tintelen van de belletjes tijdens de vieringen. De '*Gooje Vriedig*' was en is de dag van de Kruiswegoefeningen in de kerk. De kruisbeelden zijn dan bedekt met een paarse doek.

Onze juffrouw op school vertelde in de loop van de week het hele lijdensverhaal en op het flanelbord werd het geheel dagelijks met gekleurde figuren uitgebeeld. Niks geen televisie of NetFlix...!

Het eten van vis op '*Gooje Vriedig*' is bij veel families nog in gebruik.

Op zaterdagavond kwamen de klokken terug en legden de gekleurde eieren bij de mensen in de tuin. Tenminste, dat moesten de kinderen '*gluive*'.

O, wat spannend toch; al die verstopte paaseieren op paasmorgen. Met de mooiste kleuren. Vaak van verre zichtbaar, omdat bij het begin van de lente nog lang niet alle struiken en planten volop groen waren. De kinderen mochten/ mogen deze gaan zoeken. Wij hadden een vrij grote tuin, wat het vinden van de eieren niet makkelijk maakte. Met een '*doorsjaag*' of '*kumpke*' vol terug naar

de keuken en smullen maar. En de halve doppen hingen we aan de uiteinden van takken, om de tuin kleur terug te geven.

Thuis hadden de mensen in de dagen voor Pasen alles zoveel mogelijk piekfijn in orde gebracht. Er was grote schoonmaak gehouden, alles fris geboend en witgekalkt. Nieuwe schoenen en kleren gekocht, om er, bij het terkerke gaan, zo netjes mogelijk uit te zien.

Tja, we dachten toen heus niet aan lange wachttijden in de files om naar jaarmarkten, de meubelboulevards of andere activiteiten te gaan; of een familiebrunch in een of ander restaurant; of via de televisie het ontvangen van de pauselijke zegen (*"Bedankt voor die bloeme"*). Laten we vooral het symbool van de Paashaas niet vergeten!

Zoals op velerlei gebieden vinden er ook in de geloofsbelevens vele veranderingen plaats.

Zalig Pasen *Tekst Arno Bos*

